

Inden denne obligatoriske afgørelse skal der naturligvis være en kvalificeret vejledning undervejs, som giver den enkelte et rimeligt bud på, hvad den endelige konklusion vil blive. Det kan være opgaver, prøver og lign., men det afgørende valg, om den pågældende vil fortsætte, skal være den enkeltes.

Vores målsætning med denne forespørgselsdebat er at prøve at pejle os ind på en situation, hvor der kommer reelt fri adgang.

Hvis man ser regeringens planer, er de for dårlige. Det er bl.a. utilstrækkeligt, at man blot fremskriver dette års optag de næste mange år frem og ikke stiler efter et reelt frit optag.

For godt 1 år siden var meldingen fra regeringen, at der skulle uddannes 10.000 yderligere i de følgende år med en samlet kapacitet på 60.000, men hvor er disse ekstra uddannede henne? Og så kan man også spørge, hvilke problemer der skulle være i at have en masse ubesatte pladser.

Som det fremgår af et svar til mig fra ministeren, fører de ubesatte pladser jo ikke til ekstra ressourcer, så der er ingen økonomiske argumenter for, at uddannelserne ikke må have flere pladser, end der eventuelt bliver besat. Der er ingen problemer i ubesatte pladser, ud over at det naturligvis er et samfundsmæssigt problem, hvis der ikke er nok inden for et område, hvor der er et udtalt behov, f.eks. for uddannede pædagoger, lærere og sygeplejersker, for at nævne nogle helt tilfældige.

Man kan heller ikke begrunde det i overvejelser om det fremtidige arbejdsmarked. Alle forsøg på at lave noget, der bare med rimelighed kunne ligne en prognose, er slået fejl, og derfor skal man sats på gode grunduddannelser, som bygger på den enkeltes interesse, med mulighed for videreuddannelse og efteruddannelse, hvis det viser sig, at den pågældende uddannelse ikke er tilstrækkelig.

Vi har i 1980'erne set en udvikling, hvor man i høj grad har forkælet arbejdsgiverne, og det drejer sig ikke kun om de private arbejdsgivere, det drejer sig også om de offentlige arbejdsgivere. På grund af en meget stor arbejdsløshed har man stort set kunnet kræve alle mulige kurser og uddannelser tilpasset efter helt bestemte kvalifikationer, som arbejdsgiveren lige stod og manglede.

Det har i høj grad været opfattelsen, at det var samfundet, der havde pligt til at levere lige præcis den specialiserede arbejdskraft, som der for tiden var i høj kurs. Det har ført til en tendens til

at gøre uddannelserne korte og mere snævre, men det er ikke nogen farbar vej, idet en sådan udvikling gør mulig efteruddannelse og videreuddannelse meget sværere, fordi det ikke kommer til at bygge på et sikkert fundament.

Så vores system består i, at alle, der har en obligatorisk ungdomsuddannelse, optages, og at det derefter er det enkelte uddannelsesstedts ansvar at lave en undervisning og en kursusrække, som i princippet burde kunne føre personer med denne ungdomsuddannelse frem til endemålet. På samme måde burde de 10-12 erhvervsuddannelser, der i dag opretholder sådanne, fjernes.

Derfor er det Enhedslistens målsætning med denne debat at gå efter at skabe en situation, hvor vi har et reelt frit optag på alle uddannelser. Det vil sige, at vi går efter en situation, hvor man kan afskaffe adgangsbegrænsningen for ansøgere, der har en adgangsgivende eksamen. Vi ønsker, at regeringen også skal arbejde på at udvikle kapaciteten, så den svarer til dette overordnede mål, og at man også prøver at vurdere nogle af de ting, som ministeren var inde på omkring den geografiske og faglige mobilitet, selv om det på ingen måde vil være i stand til at fjerne den adgangsbegrænsning, som er i dag, idet den kun vil tage en ganske lille del af toppen.

Men som afslutning vil jeg på vegne af Enhedslisten og Socialistisk Folkeparti fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden

»Idet Folketinget ønsker at fremme et reelt frit uddannelsesvalg, pålægges regeringen i denne samling at fremlægge en redegørelse, der vurderer:

- mulighederne for at afskaffe adgangsbegrænsningen for ansøgere, der har en adgangsgivende eksamen
- hvilke kapacitetsudvidelser der er nødvendige for at nå det overordnede mål
- hvorledes den geografiske og faglige mobilitet blandt ansøgerne til uddannelserne kan fremmes bl.a. gennem initiativer på boligområdet og meritoverførselsområdet.

Tinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 8).